

**R. Patris, Francisci Svarez, E Societate Iesv,
Metaphysicarvm Disputationvm, In Qvibvs Et Vniversa
Natvralis Theologia Ordinate Traditvr, Et Qvæstiones Ad
omnes duodecim Aristotelis Libros ...**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ ; [Coloniæ Agrippinæ], 1630

2 Quomodo species, genera, & aliquæ proprietates Habitus tribui poßint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94179](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94179)

SECTIO II.

Quæ sint subiecta, species, aut proprietates habitus.

*Inanimata
habitu
rati.*

Subiecto huius prædicamenti D. Thomas citato opus. significat: esse solum hominem, nam res inanimata non vestiuntur, alia vero animalia natura vestiunt pilis, plumis, &c. quæ vestimenta non pertinent ad hoc prædicamentum, quia sunt (ait D. Thomas) partes integrales suorum animalium. homo autem solus, cum nudus nascatur rationem accepit, quæ sibi vestimenta parare posset, & ita hoc prædicamentum videtur solis hominibus convenire.

II.

*Hominum
industria
inanimata
habitu
rati.*

Addit vero idem D. Thom. denominationem huius prædicamenti extendi ad quædam alia animalia, quatenus industria hominis vestibus ornatur, aut armatur, ut simia, vel equus. Adde: e vero ulterius possumus eadem industria extendi hanc denominationem ad res inanimatas, saltem quatenus sunt imagines animatarum, & præsertim hominum: quo modo vestimus imagines. Imo interdum res alias, ut domos, palatia, &c. ornamus auleis, seu tapetis, quæ si ne dubio præbent denominationem pertinentem ad hoc prædicamentum.

III.

*Deaurati,
dealbati,
& huius-
modi deno-
minationes
ad hoc præ-
dicamentum
spectant.*

Denique addit ad hoc prædicamentum pertinere omnem denominationem provenientem ab una substantia, quæ solum per modum ornamentum alteri coniungitur, etiam si proprie vestis non sit, secundum communem usum huius vocis. Hoc patet ex dictis supra in divisione generum prædicamentorum, ubi ostendimus has denominationes, deaurati, dealbati, &c. ad hoc prædicamentum pertinere, quia sunt accidentales, & ad nullum aliud spectant, & aliqui habent faciem vniuocam convenientiam cum denominatione quam vestimentum tribuit. Atque ita tandem fit ut subiectum huius prædicamenti possit esse quodlibet corpus, præsertim maximum, nam simplicia non sunt ita apta ad has denominationes, quæ sunt terra prout ornatur herbis aut floribus, hanc denominationem participare videatur.

IV.

De speciebus habitus.

Ex hac vero subiecti explicatione facile colligi potest varias species sub hoc prædicamentali genere contentarum. Possemus autem maioris claritatis gratia ipsum summum genus non appellare nomine habitus aut vestimenti, sed ornatus, & illud distinguere in proprium vestimentum, & in ornamentum commune rebus inanimatis, ut tales sunt. Et rursum vestimenta hominum diuidi possunt, vel iuxta diuersas partes organicas, quomodo distinguimus pileum à calceo, &c. vel iuxta diuersos fines, quomodo distinguimus vestimenta propria ab armis, quæ D. Thomas supra ad hoc prædicamentum reuocat, & maxime videtur habere verum de armis defensionis, nam illa, quæ ad offendendum sunt, non coniunguntur homini per modum formæ, sed per modum instrumenti: unde, ut sic non tribuunt peculiariter denominationem prædicamentalem. Deinde ornamenta aliarum rerum possunt multis modis variari, nam quædam sunt pudentia tantum, seu extrinsecus adiacentia, alia sunt intimiori modo coniuncta, ut aurem in argento deaurato, & inter hæc facile potest alia distinctio & varias multiplex excogitari.

Proprietates habitus.

V.

Ultimo quod spectat ad proprietates huius prædicamenti, nihil fere dicere necesse est. Nam cum

forma huius prædicamenti sit substantia quædam, ut in se est talis res, eadem habet proprietates quas substantia corporea, ut variis accidentibus subest, amen ut forma est extrinseca, fere nullus habet proprietates peculiare. Aliqua vero accidentia videntur peculiariter pertinere ad eam constitutendam sub tali ratione, præsertim color, & figura, nam hæc duo, sicut ad pulchritudinem multum conferunt, ita etiam ad rationem ornamentum. Addunt D. Tho. & Albertus locis supra citatis, esse proprietatem huius prædicamenti recipere, magis & minus, sed non est intelligendum de susceptione magis & minus per propriam intentionem: sic enim, cum habitus sit substantia quædam, non magis potest suscipere magis & minus quam ipsa substantia, sicut ob eandem rationem non habet contrarium. Sed dicitur suscipere magis & minus secundum additionem quandam, non tantum extensionem ex parte subiecti, quod commune est aliis accidentibus, sed per multiplicationem vestium & circa eandem partem. Quomodo dicitur magis vestitus, qui duas tunicas habet, quam qui vnâ tantum.

Vnde etiam est peculiare huic prædicamento, ut vna forma eius possit alteri supponi, vel qualiter accidens ex voluntate homini, ut quando sunt vestes eiusdem rationis, vel per se ex institutione talis habitus, ut toga superponitur aliis vestibus quamvis denominatione semper referatur immediate ad ipsum hominem, homo est enim, qui togatus denominatur, & quamvis contingeret eadem interioribus vestibus, & solam haberet togam, ita denominaretur. Est etiam quodammodo proprium huius prædicamenti, ut formæ eius distinguantur secundum partes organicas hominis, & tamen simpliciter denominationem hominem: quamvis enim calceus, aut pileus, tantum sint in pedibus, vel capite, simpliciter dicitur homo pileatus, vel calceatus, & recte sequitur vnum ex alio, nam quando forma non est nata conuenire toti nisi ratione alicuius partis, tunc existens in sola illa parte denominat totum, sicut dicitur homo crispus propter solos capillos. Sicigitur, quia calceus est extrinsecus a forma solius pedis in illo existens, denominat totum, & sic de aliis. Et ob contrariam rationem quando denominatio ex se est communis toti, non sumitur simpliciter ab huiusmodi formis, & ideo non dicitur homo simpliciter vestitus, etiam si habeat calceos, aut pileum, &c. Et hæc tenet de nouem generibus accidentis.

DISPUTATIO LIV.

De entibus rationis.

Vamquam in prima disputatione huius operis dixerimus, ens rationis non quædam habere comprehendi sub proprio & directo obiecto Metaphysicæ, ideoque ab ipso ens rationis etiam Philosopho ab hac tractatione exclusum fuisse in libro 6. suæ Metaphysicæ, nihilominus ad complementum huius doctrinæ, & ad Metaphysicum minus pertinere existimo, ea, quæ communia & generalia sunt entibus rationis tradere. Est enim eorum cognitio & scientia ad humanas doctrinas necessaria: vix enim sine illis loquimur, vel in Metaphysica ipsa, vel etiam in Philosophia, nedum in Logica: & (quod magis est) etiam in Theologia. Nec vero potest hoc munus ad alium, quam ad Metaphysicum spectare. Nam imprimis, cum entia rationis non sint vera entia, sed quasi vniuersum entium, non sunt per se intelligibilia, sed per aliquam analogiam & coniunctionem ad vera entia, & ideo nec etiam sunt per se scibilia, nec datur scientia, quæ per se primo proprie illa solum cognoscenda sit instituta. Quod enim hoc aliqui tribuunt